Zaterdag 14 September 1912 — 5e Jaargang No. 51

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3III Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres: Lijnbaansgracht 304A Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief. —

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Vrijzinnige concentratie of hoe men de huid verdeelt voor de beer geschoten is. — De duurte. — De Twentsche weigering. — Een slimmerd bedrogen. — Voortgaan. — Op den Uitkijk. — Het instinkt der massa's. — Uit den A. N. D. B. — Uit het Zuiden. — Bond van Huispersoneel. — Van de Afdeelingen. — Verantwoording. — Correspondentie. — Advertentiën.

SOC. DEM. PARTIJ. Afd. HAAG.
OPENBARE KURSUSVERGADERING
op DINSDAG 17 SEPTEMBER 8½ UUR
in Lokaal N. MOLSTRAAT.
Sprekers: v. RAVESTEIJN, DE VISSER en S. DE WOLFF.

Partijgenooten en geestverwanten!

Het Partijbestuur van de Sociaaldemocratische Partij verwacht, dat gij allen, in zoo groot mogelijken getale, deel zult nemen aan de Kiesrechtbetooging in den Haag op Dinsdag a.s., 17 September.

Verleden jaar heeft onze Partij een goeden indruk gemaakt, wat de opkomst betreft, bij de toenmalige betooging.

Laat het nu nog beter zijn.

Hoe meer wij als revolutionnaire sociaaldemocraten doordrongen zijn van den ernst en de moeilijkheid van den kiesrechtstrijd, ook en vooral in ons land, hoe meer wij er van overtuigd zijn, dat de strijd om het werkelijke A. K. feitelijk nog moet beginnen en dat die strijd geen machtige vormen zal aannemen, voor bij de arbeidersklasse het besef begint door te dringen van zijn revolutionnaire beteekenis, hoe meer wij ook verplicht zijn de bestaande beweging te doordringen van onzen geest.

Er is werk genoeg te doen.

Er moet gecolporteerd, verspreid en ten slotte betoogd worden!

Allen op naar den Haag en om elf uur in het Geheelonthouderskolfiehuis, Nieuwe Molstraat.

HET PARTIJBESTUUR.

Vrijzinnige concentratie of hoe men de huid verdeelt, voor de beer geschoten is.

Naarmate de verkiezingen van 1913, het groote strafgericht, naderen en de machteloosheid der Christelijke coalitie om sociale wetten in het groot te bakken, duidelijker wordt, neemt de driestheid van de in 1909 zoo diep vernederde linkerzijde toe.

Wat de heeren van links in 1909 niet hadden durven hopen, daartoe schijnt hun nu weer een kansje open, om namelijk reeds in 1913 het regeeringskasteel weer te bezetten en het Nederlandsche volk opnieuw gelukkig te maken.

Natuurlijk is dat niet mogelijk zonder «concentratie».

Ieder op zichzelf zijn de drie vrijzinnige groepen ongeveer net even zoo bij machte om de meerderheid in de Tweede Kamer te veroveren als de Arbeiderspartij. d. w. z. absoluut niet. En wat rest er dan anders dan «concentratie»?

't Is precies weer 't zelfde spelletje als in 1905 en in 1907 toen dezelfde bende van Treub tot Tydeman optrok om in de Provinciale Staten den draak van het clericalisme te verslaan.

Toen kwam de bende met de kous over de kop bekaald thuis.

Zal 't nu beter gaan? Afwachten maar.

Doch inmiddels dienen wij de heeren in de gaten te houden, omdat de Arbeiderspartij, dus een belangrijk deel van de arbeiders, weer meer dan ooit geneigd zijn op den liberalen lijmstok te gaan zitten.

De heeren, zeiden wij, zijn reeds bezig den buit te verdeelen, de huid in stukken te snijden vóór de beer geschoten is.

Zij hebben dezer dagen nog een bizonder buitenkansje in het aftreden — voor goed? — van den leider der rechterzijde, van Bram Kuyper, den vader van de antithese, die naar 't schijnt 't politieke bijltje erbij neerlegt.

Zien wij nu eens, wat de heeren zelf zeggen, dat ze zullen doen, als ze, als ze ... ja als ze dan weer een liberaal ministerie kunnen formeeren, waarbij de Arbeiderspartij de rol moet vervullen van de Christelijk-historische fractie ten opzichte van de rechtsche coalitie (woorden van Troelstra zelf).

Het orgaan van de Unie, van Borgesius, de Vaderlander, geeft ons iets van die schoone toekomstdroomen te zien.

Nooit, zegt het edele blad, nooit stond de kans schooner, maar nooit ook gingen de vrijzinnigen met grooter verantwoording den strijd in.

Want de strijd, aldus Borgesius, mag niet negatief wezen, alleen maar om de coalitie van rechts om te smijten, neen, hij moet positieve dingen meebrengen. Natuurlijk moeten de drie vrijzinnige fracties daarbij zich zekere opofferingen getroosten.

Men ziet de Unie, rekent, nu 't op practische politiek aankomt, de vrije liberalen wel degelijk — wij hebben dit steeds aangetoond — mee als een onmisbare factor. En men merkt daaruit weereens voor de zooveelste maal, hoe men, of men wil of niet, de *Coalitie* der vrijzinnigen moet steunen, als men de «democratische" vrijzinnigen steunt, zooals de Arbeiderspartij doet en doen zal.

En waarin bestaan dan die opofferingen en 't mogelijke compromis?

De vrijzinnige candidaten zullen 't eens moeten zijn in zake het kiesrecht-vraagstuk en de ouderdoms-voorziening.

De vrijzinnige candidaten zullen zich moeten kunnen vereenigen met Grondwetsherziening om te komen tot A. K. En wij verstaan dat in dien zin — en we zouden den democraat wel eens willen zien, die het door ons gewenschte zou afwijzen — algemeen kiesrecht voor mannen, zonder eenig correctief, dat daarvan de beteekenis verzwakt en de mogelijkheid van invoering van vrouwenkiesrecht, waarbij de toekenning niet afhankelijk mag zijn van welstand, geen censuskiesrecht, om kort te gaan.

Daarnaast zal men moeten hebben eene voorziening van den ouden dag, die, welke naam ze ook drage, aan deze eischen allereerst zal moeten voldoen; dat ze niet alleen de arbeiders omvat, maar allen, die daarvoor in de termen vallen, en dat de kosten daarvan gedragen worden door den Staat.

Arbeiders, boeren en burgers, kiest de mannen, die dit schoons op hun program zetten: allemaal een pensioentje en het kiesrecht algemeen en niet voor de dames en wij zullen de regeering in 1913 aanvaarden, als gij ons, zeg 44 of 45 zetels geeft.

De oud-liberalen zullen dus ook dit heerlijke program moeten onderschrijven, anders krijgen ze «officieel" niet den steun van de Unie-kiesvereenigingen en de vrijzinnig-democraten. En waarom zouden ze niet? De Vaderlander zegt 't ons:

De vrij-liberalen zouden (inzake het kiesrecht) toch niet zoo'n onoverkomelijk grooten stap behoeven te doen, waar mannen als de Beaufort en Tydeman reeds maanden geleden verklaard hebben zich bij het A. K. te kunnen neerleggen, waar zij sinds hunne laatste jaarvergadering het amendementsrecht voor de Eerste Kamer niet meer voorstaan als onmisbaar complement (aanvulling) van A. K.

En wat betreft de ouderdomsvoorziening. «Het is niet twijfelachtig of de vrij-liberalen, geplaatst voor de keuze: Verplichte ouderdomsverzekering of Staatpensioneering (zullen) zonder bedenken het laatste verkiezen.»

Ja, waarom niet? Belooven kost niets. Veel beloven en weinig geven doet de gekken in vreugde leven. Waar de centen vandaan moeten komen, wordt er niet bij gezegd. En die oud-liberalen zouden dus wel gek zijn als ze, terwille van een belofte, die niemand ernstig neemt, den officieelen steun van de «democratische» vrijzinnigen niet aanvaardden.

Die niemand ernstig neemt.

Pardon, behalve de vrijzinnige democratische en democratisch liberale smakkers zelf, die zich zeker ernstig nemen en voor wie althans de regeeringsmacht een heel ernstige zaak is, neemt ook de Arbeiderspartij deze beloften volkomen ernstig.

De heer A. B. K., die niet altijd zoo hard voor groote liberale fabrikanten is als hij zich uit over de textielbaronnen in Twente, die geweigerd hebben «hun» arbeiders naar de kiesrechtbetooging in den Haag te laten trekken, deze heer moge in Het Volk nog zoo afgeven op de liberale huichelachtigheid, die liberale huichelachtigheid zal de Arbeiderspartij niet verhinderen de liberalen te steunen om ze in staat te stellen hun «beloften» te verwezenlijken.

Zoo schreef Het Volk nog dezer dagen (10 Sept.) naar aanleiding van een artikel van dominus Bronsveld, die een hekel heeft aan de Christelijke coalitie en die liever een goeden conservatieven liberaal heeft:

Aan zulke liberalen zou de heer Bronsveld zijn hart willen verpanden. Helaas voor hem schijnen niet alle liberalen hem te kunnen voldoen. Zoo heeft de Unie-liberale „Vaderlander" het volgend program van samenwerking voor een vrijzinnige concentratie.

Waarop het fraais volgt, dat we hebben laten zien.

Zooals men bemerkt, met een zekere prettige voldoening, dat er toch betere liberalen zijn dan die dominee Bronsveld wil.

Het orgaan van de groote liberale werkgevers, De Nieuwe Courant, zegt naar aanleiding van deze vrijzinnige-concentratie-idealen, dat 't eerst nog eens wat verder wil kijken, maar dat 't zoo in 't program niet veel trek heeft.

Dat is preutsch doen. De vrijzinnige concentratie, op welk program dan ook, komt er vóór de kamerverkiezingen van 1913. En de stem van de Arbeiderspartij voor de «democraten" van de concentratie komt er ook.

Behoeven wij nog te zeggen, dat de Nederlandsche arbeidersklasse en haar machtstrijd door een dergelijke coalitie-regeering niets, ook geen sikkepit, verder zouden zijn dan nu?

En wat de werkelijkheid van de politieke toekomst zal worden, hangt van andere factoren af dan van de programma's die de vrijzinnige concentratie opstelt.

In dit opzicht, ook wat betreft de werkelijke wenschen der gemiddelde liberalen is veel teekenender het artikel, dat de bekende liberale historicus, Dr. H. T. Colenbrander over Grondwetsherziening in De Gids heeft geschreven.

Daarover een andere maal. V. R.

De Duurte.

Terwijl de beweging tegen de duurte der levensmiddelen voor alles van het vleesch, in Duitschland hoe langer hoe krachtiger wordt en zelfs op de Duitsche regeering, die toch zoozeer de bediende is van de groote grondbezitters blijkbaar eenigen indruk gaat maken, blijft het in ons vrijhandels landje stil.

Wij hebben de vorige malen er reeds op gewezen, dat niettegenstaande wij hier nog de zegeningen van den vrijhandel genieten, toch ook hier de toestand van de voeding der arbeidersklasse, ondanks de goede conjunctuur en de drukte, ondanks enkele loonsverhoogingen, ongetwijfeld dit najaar weer slechter is geworden vergeleken met het vorige, toen er algemeen geklaagd werd en de Arbeiderspartij weigerde een algemeene beweging mee te helpen op touw zetten.

Wij willen dit nu nog weer eens met enkele cijfers bewijzen.

Cijfers, die weliswaar niet direct betrekking hebben op ons land, maar op het insgelijks nog niet protectionistische Engeland.

Het bekende Engelsche tijdschrift The Economist geeft zooals velen weten zullen elke maand zoogenaamde indexcijfers, cijfers, die aanwijzen de groothandelsprijzen van een aantal der voornaamste artikelen op de wereldmarkt.

De kleinhandelsprijzen, weet men, volgen natuurlijk op den duur die groothandelsprijzen.

Voor 't eerst sinds maanden kan de Economist voor de afgeloopen maand Augustus een kleine daling van het index-cijfer in zijn geheel, d. w. z. van de som van de verhoudingscijfers der verschillende artikelen aangeven. Maar niettegenstaande die geringe daling is het cijfer in zijn geheel *en zijn de prijzen der levensmiddelen inzonderheid* op dit oogenblik aanmerkelijk hooger dan verleden jaar.

Hier volgen eenige van die cijfers:

	Graanproducten en vleesch	Andere voedingsmiddelen, thee, suiker enz.	Weefstoffen	Delfstoffen	diversen rubber enz.	Totaal	Verschil in percent
gem. 1901-05	500	300	500	400	500	2200	100
Januari 1911	548	342½	608½	423	601	2523	111½
Sept. 1911	563½	430	581	433½	585	2593	118
Januari 1912	607½	403	561	468½	571	2683	118½
Juli 1912	645	384	605½	512½	599	2746	125
Aug. 1912	**621**	371	594½	532½	603	2722	124

Uit dit staaltje blijkt niet slechts, dat, zooals de N. R. Ct. zegt, het algemeene peil der engros-prijzen voor bijna elke groep veel hooger is dan een jaar geleden. En verder «Zelfs in het laatste kwartaal van 1911, toen er zooveel te doen was over de gevolgen van de droogte steeg het index-nummer slechts een paar percent (het bedroeg n.l. over het 4e kwartaal 1911 117½% tegen 115½% in het derde kwartaal van dat jaar.) De kolenstaking echter leidde tot een stijging van 10% in Maart en schoon er een kleine reactie volgde op de hoogste prijzen van het voorjaar blijft het index-nummer toch nog ettelijke procenten boven dat van verleden jaar.

Maar er blijkt vooral ook uit, dat het niet het minst de voornaamste voedingsmiddelen zijn, graanproducten en vleesch, die sinds September 1911, alweer kolosaal in prijs zijn gestegen, van 563 tot 621, d. i. met ongeveer **tien percent.**

Wij zien daar weer eens bizonder treffend uit, hoe het verschijnsel van de stijging inzonderheid der levensmiddelen-prijzen internationaal is, en onafscheidelijk verbonden met de huidige ontwikkeling van het kapitalisme.

En daarbij moeten wij niet vergeten, dat internationaal de natuurlijke omstandigheden op 't oogenblik nog zoo gunstig mogelijk zijn. De graanoogst in twee der grootste produceerende landen, Noord-Amerika en Rusland, is goed, ten deele zelfs buitengemeen. Die in de Vereenigde Staten en Canada belooft zelfs de grootste opbrengst te leveren, die nog ooit is geproduceerd.

Toch stijgen de prijzen sinds 15 jaar onverbiddelijk en in 't laatste jaar zelfs met onrustwekkende snelheid.

Overal wordt het kapitalistisch stelsel in toenemende mate onvereenigbaar met de voeding der producenten.

Scherp wordt dat b.v. in 't licht gesteld door de ontwikkeling van de vleeschproductie in de Vereenigde Staten, die tot voor korten tijd een van de voornaamste vleesch en veeproducten uitvoerende landen der wereld waren.

Terwijl het aantal runderen in de Vereenigde Staten van 1850—90 per duizend inwoners steeg van 766 tot 915, daalde het sinds 1890 tot 605, dus verre beneden het aantal van 1850. Hetzelfde geldt voor de varkens, die daalden van 912 per duizend inwoners tot 630. Bijna voor alle veesoorten is er sinds 1900 zelfs een kolossale absolute daling, terwijl de bevolking steeg van 76 tot 92 millioen. De trusts hebben bij die ontwikkeing garen gesponnen. Tegen de duurte is er internationaal geen andere leus mogelijk dan: Het Socialisme. v. R.

Steunt de Glasblazers in hun strijd tegen het internationale patronaat!

De Twentsche weigering.

De Twentsche textielbaronnen hebben, zooals onze lezers reeds zullen weten, aan „hun" arbeiders het gaan naar den kiesrechtbetooging in den Haag verboden. Zij zijn de eenige ondernemers niet, die dat bij deze gelegenheid doen en bij elke gelegenheid, wanneer de arbeider voor zijn rechten betoogen wil, tracht de ondernemersklasse, wanneer zij er kans toe ziet dat te verhinderen, door de arbeiders er aan te herinneren, dat het loonstelsel in zichzelf de volkomen afhankelijkheid van den arbeider van de bezitters der productiemiddelen meebrengt.

Het verbod der Twentsche textielbaronnen is niet erger of niet schandelijker dan dat van den Unieliberalen margarinebaron v. d. Bergh, die voor een paar jaar zijn arbeiders verbood zich in een vakvereeniging te organiseeren. En de verontwaardiging van den heer A. B. Kleerkoper, die over de weigering der Twentsche textielbaronnen een geweldigen quasi-revolutionnairen boom opzet in Het Volk van 28 Augustus, over dit geval is eenigszins verdacht, als men bedenkt, dat nog onlangs in het bijblad van Het Volk van dezelfde hand een lofrede voorkwam op de firma, die voor een paar jaar arbeiders verbood zich economisch te organiseeren.

Maar waar wij naar aanleiding van dit geval op wilden wijzen, is de conclusie die er opnieuw uitgetrokken moet worden voor den kiesrechtstrijd.

De heer A. B. Kleerekoper maakt in zijn zooeven genoemd Volk-artikel ook deze opmerking:

> Doch intusschen is het voor de mannen in Twente wellicht noodig, om zich af te vragen of wel van hen, in politieke partij en vakbeweging, die massale en jeugdige kracht uitgaat, welke tegen dergelijke verbodsbepalingen de sterkste burcht is? Na „Rigtersbleek" dit verbod! —.

Een opmerking, die zeker niet te onpas is.

Want wij weten hoe dun 't in Twente na de jarenlange revisionistische verleugening der arbeiders in die streken, met die massale jeugdige kracht gesteld is. Wij weten, dat de massa der Twentsche textielarbeiders, ééns in de vier jaar en daartusschen bij gemeenteraadsverkiezingen, misschien een stembiljet afgeeft voor den kandidaat der Arbeiderspartij, maar overigens onverschillig en dood is.

En dan denken wij weer aan wat reeds voor 2 jaar Mevrouw Roland Holst in haar brochure: Revisionistische en Marxistische taktiek in de Kiesrechtbeweging schreef aan het adres van den sedert al weer verdwenen reformistischen schreeuwleelijk Leeuwenburg omtrent de noodzakelijkheid der propaganda voor en voorbereiding van de massa-actie voor het A. K., m. a. w. van de massale werkstaking:

Om met dit laatste punt te beginnen: pg. Leeuwenburg stelt het voor als bedoelen zij, die de betooging op een werkdag willen verplaatsen, daaraan partieele stakingen door het geheele land te verbinden, als zouden wij b.v. aangeraden hebben (dit voorbeeld geeft hij zelf) dat van de tienduizenden Twentsche fabrieksarbeiders *een paar honderd dien dag vrijaf moeten nemen en naar den Haag trekken om de betooging bij te wonen.*

Voor welke idioten houdt Leeuwenburg niet slechts onze persoon ..... (maar ook den voorzitter van den A. N. D. B.), om aan te nemen, dat wij den slag, die slechts als massa-aktie met kans op succes gegeven kan worden, willen doen uitvechten *door kleine weerlooze troepenafdeelingen, waarop de vijand zich ongetwijfeld met wellust storten zou?*

Men ziet: wat de laatste strijdster van het Marxisme in de Arbeiderspartij toen een idiote taktiek noemde, is thans de werkelijkheid geworden.

De Twentsche textielbaronnen doen niet anders dan profiteeren van de zwakheid der Nederlandsche arbeidersbeweging en de fouten van het reformisme.

De noodzakelijkheid der massale staking als wapen in den kiesrechtstrijd springt opnieuw met zulke feiten te voorschijn.

Maar Mevrouw Roland Holst heeft reeds aangetoond, dat het onmogelijk is tegelijk de massale staking te propageeren als wapen in den kiesrechtstrijd en met de liberalen te konkelen. Want het wapen der algemeene staking richt zich in de eerste plaats tegen de liberalen. v. R.

Een slimmerd bedrogen.

G. W. Sannes vroeger te Middelburg thans in Almelo een welbekend volgeling van Wibaut schreef een brochure over de verkiezingen van 1913 en de kiesrechtstrijd. Liberalen en vrijzinnig democraten worden in navolging van De Tribune ons partijorgaan aan critiek onderworpen. Natuurlijk verschilt een copie altijd van het origineel. Den Unieliberalen wordt bedrog verweten inzake kiesrecht; de vrijzinnig democraten hebben de kiesrechtzaak verraden. Deze keer wordt om met «Het Volk» te spreken het «oude deuntje» afgedraaid.

Stilzwijgend gaan wij het Petitionnement, het debat van Troelstra in de kamer voorbij als evenzoovele verkeerde voorstellingen van zaken in de brochure. De brochure is echter geworden een document waarmee gedemonstreerd wordt het ontbreken van het vrije woord in de arbeiderspartij van den dictator Troelstra. De slimme volgeling van Wibaut is natuurlijk zoo laf geweest in tegenspraak met den titel van zijn geschriftje niemendal te zeggen over de verkiezingen van 1913. Kortom over de *herstemmingen* waarbij de partij van Sannes, Troelstra en consorten trouw op de «verraders» en de plegers van het «bedrog» stemt zoo het heet om het kiesrecht te brengen laat hij zich niet uit. De practische conclusies, de aanwijzing hoe de **practijk** moet zijn mist men totaal. Hoe dus de brave naloopertjes der partij mitsgaderen hoogst der zelven leden in 1913 moeten doen daarover zwijgt de weekblad-held Sannes. Daardoor demoraliseert hij dus ondanks alle dusgenaamde kritiek geheel naar den trant der reformisten de lezers door met socialistische woorden om zich te slaan en toch den weg open te laten aan de arbeiderspartij een bloc te sluiten met de Unie en vrijzinnige democraten slag Treub dus om met hen — om de woorden van den steller van het geincrimeerde geschrift G. W. Sannes te gebruiken — het kiesrecht te verraden zooals in de practijk. Zooals blijkt uit zijn geschrijf, voor wie lezen kan de S. D. A. P. reeds jaren lang doet door hen aan de regeering te helpen als in 1905, hetgeen in 1909 aan Troelstra is mislukt maar in 1913 wederom zal geprobeerd worden.

Ondanks zijn praatjes bewijst G. W. Sannes, die geen hond van den oven kan lokken en de Middelburgsche afdeeling nimmer achter zich had dank zij de marxistische opvoedende kracht die van hem uitging, aan Troelstra een dienst door hem de handen vrij te laten om te doen wat hij reeds deed. De kritiek dus heeft hij bij voorbaat ontwapend en daarmee zich zelven; de speerpunt van zijn betoog is totaal afgeslepen. Ten overvloede herinneren wij eraan dat een houding als van dezen Sannes niet nieuw is.

Op het Haagsche congres in 1905 hield Troelstra een felle rede tegen de liberalen enz., maar liet zich *opzettelijk niet uit over de* **herstemmingen.** G. W. Sannes is dus volstrekt niet «eenig» in het bij den neus nemen der partijgenooten in de politiek. Intusschen is zijn boekje een cultuurdocument naar twee kanten. Eenerzijds toont het aan hoe ver de marxisten of wat daar voor in de arbeiders partij geldt, zijn gezakt; anderzijds toont het aan dat de vrijheid van critiek slecht zoo ver mag gaan als zij de practijk en practijken van Troelstra maar niet in den weg staan en hem maar niet voorschrijft hoe hij moet **handelen.**

De toestand is dus zooals in de katholieke kerk of als in Rusland, men mag dus critiek hebben zoover als de Paus of de censuur wil. Intusschen past G. W. Sannes als verstandig man zich zeer goed aan.

* * *

De straf is reeds op de daad gevolgd. Het stel inktvisschen van «Het Volk» heeft een recensie geschreven. De recensie verraadt veel routine. Men moet bepaald vroeger aan de burgerlijke pers zijn geweest om het zoo te «kunnen». In de gesoigneerde dieventaal van het gilde der journalisten, wordt onder veel lof den inhoud, de kritiek op de vrijzinnigen enz. weggelogen. Ziehier wat de penneknecht van Troelstra neerfloddert: «De middenmoot der brochure en haar voornaamste deel vormt het uitvoerige hoofdstuk over «de burgerlijke politieke partijen en het kiesrecht», waarin aan de hand der feiten wordt nagegaan, hoezoowel links als rechts de verschillende partijen (let wel op de woordenkeus «links als rechts de verschillende partijen», zoo staat er! O. V.) tegenover het algemeen kiesrecht, hetzij dan in «individualistischen» of «organischen» vorm staan. Met groote duidelijkheid wordt hier de onbetrouwbaarheid van elk dier partijen aangetoond en den arbeider gezegd, dat zij alleen in eigen kracht vertrouwen hebben te stellen.» De «eigen kracht» is kostelijk van dit blad. Eigen kracht van hen die sinds jaren verlengstukken der liberalen zijn. G. W. Sannes is dus behoorlijk

getroefd. Nog listiger dan hij is de Volkredactie, Hij zwijgt over de practijk. Het kostelijke Volk doet, o slimme weekbladman, als of die practijk zoo is en altijd was in overeenstemming met haar schaamtelooze beoordeeling. Beter kon niet bewezen hoezeer hij, Sannes door zijn «verstandige» taktiek van «zelfbeperking» door zich-niets-weten-te-maken van de practijk, zijn partijorgaan hetzelfde toepast op zijn brochure voor zoover deze taktiek uit «De Tribune» overneemt, zij het dan ook wat verdraaid. Intusschen zullen er nog stommelingen genoeg zijn die den schrijver als tacticus bewonderen. Intusschen is het tijd voor konsekwente reformisten het huichelachtig geteem van «Het Volk» en de lafheid van dien Sannes te geeselen. Leeft Schaper nog?

O. V.

Voortgaan.

Die arme Gorter! Dat heeft hij nooit geweten, toen hij zijn boekje over het historisch materialisme schreef. Wat Troelstro ervan beweerde:

»Het S. D. A. P.-program plaatst zich op den grondslag van de economische opvatting der geschiedenis, ook wel genoemd het historisch materialisme«

daarover heeft hij natuurlijk wel eens geglimlacht. Maar dat nieuwste wist hij toch niet. En voor een dubbeltje had hij 't kunnen lezen. Enfin, hij komt 't nu toch te weten, maar 't is maar bij ongeluk, omdat er een boekje van een vel druks getiteld »Voortgaan« bij mij *ter recensie* verzeilde.

»Dit is de wet van het maatschappelijk leven, die door Marx is ontdekt. Door Marx ondekt, maar door God vastgesteld. Want achter dit historisch materialisme is plaats voor God, den Schepper ook dezer maatschappelijke wetmatigheid, gelijk er plaats is voor Hem achter de door ons allen aanvaarde natuurwetten van Copernicus en Newton."

Aldus de nieuwste S. D. A. P.-er Enka, die thans van meening is dat de christenen zich moeten voegen bij de S. D. A. P., bij de S. D. P. (stel je voor!) bij de liberalen of in 't geheel bij geen organisatie. 't Is een zeer eigenaardig soort hist. materialisme, dat zoo maar mir nichts dir nichts aan katholieke en anti revolutionaire partij elke historische en economische grond ontneemt.

Of zou 't misschien een aanslag zijn op de antithese! Die zou zoo inderdaad op een stiekeme manier verdwijnen. Neen maar, dat gaat niet. Dan zouden in 1913 toch geen vrijzinnigen meer kunnen worden gesteund. Maar toch, een zekere twijfel, je kan niet weten ... Kuijper heeft zich al teruggetrokken, die ziet dat zeker ook aankomen, slimme rot als hij is. Waar zou die nu bij gaan? Bij de liberalen ... brrr.! Ongeorganiseerd als H. R. H., of zou de man de kleine luyden ook bij de S. D. A. P. gaan! Arme Hahn!

Nu ja, zoo'n hist. materialisme, daar is Kuyper ook voor te vinden. Hoor maar, wat Enka zegt:

»Eén feit slechts: bij het groote Kamerdebat over »Gorters moraal« — hebben Troelstra en Schaper toen die moraal voor hun rekening genomen, of hebben ze krachtig hun stem daartegen verheven?"

Klassemoraal, foei! Klassenstrijd dat gaat nog. Maar de moraal, die staat natuurlijk boven de klassen. Wat aan de wijzen en verstandigen verborgen is gebleven, het is den kinderkens geopenbaard. Want elk klassebewust arbeider gedraagt zich ernaar en begrijpt ze.

»Staat en maatschappij zijn organisaties voor zondige menschen aan tijdelijkheid gebonden« Ziedan de historisch-materialistische opvatting van Enka over staat en maatschappij. Wat zouden die socialisten zich ook wel verbeelden met hun toekomstmaatschappij!

't Is inderdaad wonderlijk, hoe men zijn intrede in de S. D. A. P. doen kan met de meest schoone onsocialistische stellingen, zonder dat 't partijorgaan daartegen ook maar kikt. Doch waarom ook eigenlijk, Enka is een welkome aanwist voor de stemmenvangst van 1913, dan kan ze den boer op gaan voor 't revisionisme.

Een stelling zal ze nog moeten laten varen, althans in de praktijk. In de theorie komt het er niet zoozeer op aan. Ze meent namelijk dat de liberale en de anti-revolutionnaire partij geen haar verschillen. Dat gaat natuurlijk niet. Zijn de liberalen niet de aangewezen hulptroepen voor den kiesrechtstrijd?

Overigens laat alle theorie de revi's koud, als ze zich maar niet met de practijk inlaat.

Het hist. materialisme moge van de stelling uitgaan, dat de productie en naast de productie de ruil der producten de grondslag voor elke maatschappelijke orde is, het moge door Marx uitgevonden en door God bevestigd zijn, noch het revisionisme, noch Enka trekken er zich iets van aan. Zij gaan voort de arbeiders af te leiden van den weg ter hunner bevrijding. Voortgaan, zegt het revisionisme, en Enka zegt het mee.

C.

Op den Uitkijk.

EEN GROOTSCHE REFORMISTISCHE GEDACHTE.

Een Duitsch geneesheer, verdiept in allerlei sanitaire kwesties, is op de vernuftige idee gekomen, verbrandingsovens te doen vervaardigen in automobielvorm, om de gesneuvelde soldaten op de slagvelden dadelijk te kunnen verbranden.

Als voorbeeld haalt hij 't beleg van Metz in 1870 aan, toen de waterbronnen door het onvoldoend begraven der lijken besmet werden en onbruikbaar.

We zouden zoo zeggen: het ware rationeeler den oorlog, dan de gevolgen van den oorlog te bestrijden. Maar onze Duitsche dokter durft zoo ver niet te gaan. 't Is waarschijnlijk te «utopistisch», naar zijn zin.

Als de dokter eens lid werd van de nieuwe Italiaansche soc. dem. partij!

* * *

MOULAY-HAFID.

't Is een zeer noodig dezen Marokkaan wat te beschaven. Onze ex-sultan bezichtigde bij zijn bezoek aan Parijs ook het negerdorp in den dierentuin en ... wenschte ook wat negers te koopen.

Inderdaad, zoo gaat 't niet meer. Deze achterlijke vorm is voorbij. Men koopt geen menschen: men huurt ze per uur, of per dag, per maand — dat hangt ervan af — en men laat ze werken. Dat is goedkooper — en voordeeliger.

* * *

KAPITALISTISCHE WINSTKASTEELEN.

In New-York is een huis zoo goed als klaar, dat 780 voet hoog is. 't Kost den grond inbegrepen 33 millioen, en men schat de jaarlijksche huur op ruim 10 millioen.

30 % bruto-winst! 't Is voor den vautour, den huisbaas van onzen Parijschen briefschrijver om van te watertanden.

Hij heeft geen reden ervoor. 20 millioen der aandeelen zijn in Fransche handen.

C.

Het Instinkt der Massa's.

Eigenlijk is de uitdrukking „instinkt van de massa's" niet juist. Als men er toch van spreekt, denkt men nl. niet aan aangeboren eigenschappen, zooals bij de instinkten van dieren. Instinktief handelen is handelen direkt van het gevoel uit, in tegenstelling tot handelen op grond van verstandelijk overleg. Het grootste deel onzer handelingen en oordeelvellingen geschiedt zonder bewust nadenken; maar het instinktieve gevoel, dat ons daarbij leidt, is niet aangeboren, maar een gevolg van onze geheele levenservaring. Deze levenservaring, de omstandigheden waarin men is opgegroeid en waarin men leeft, bepaalt wat men in de regel het instinkt der massa's noemt.

De belangrijkste levenservaringen zijn die, welke den leden van dezelfde klasse gemeenzaam zijn en uit hun ekonomische toestand voortkomen. Zoo wordt het instinktieve gevoel van de arbeidersmassa's door de uitbuiting, door hun verhouding tot het kapitaal, door het karakter van hun arbeid bepaald. Als de materialistische geschiedenis-opvatting van Marx er de nadruk op legt, dat de toestand der klasse en de klassebelangen het handelen van de menschen bepalen, dan is het instinktieve, door de ekonomische toestand bepaalde klassegevoel daarbij de tusschenschakel. Uit de toestand van hun klasse ontstaat in de proletarische massa's de vijandschap tegen het kapitaal en het begrip voor de middelen en het doel van hun bevrijdingstrijd. In deze zin is **het instinkt der massa's de hefboom van de politiek-revolutionaire ontwikkeling der menschheid**. Daarom vindt men onder de revolutionaire voorvechters van opkomende klassen, die — geleid door wetenschappelijke overtuiging — zich aan hun zijde stellen, zooals bijv. Lassalle, de geestdriftige lofredenaars op het instinkt der massa's. En andersom, als theoretici en leiders met de massa's in konflikt kwamen; daar ze natuurlijk van meening zijn, dat zij zelf gelijk hebben, hebben demassa's ongelijk. Dan komen ze, gelijk voor eenige weken Kautsky in de *Neue Zeit*, tegen degenen op, die «de onfeilbaarheid van het instinkt der massa's prijzen, en dan verklaren ze, dat zij «het theoretische inzicht niet willen laten kapituleeren voor het instinkt der massa's", gaan tekeer tegen de «blinde instinkten», die geen argumenten overwegen.

Nu ligt het voor de hand, dat de vraag of werkelijk het instinkt van de massa altijd gelijk heeft, zóó gesteld heelemaal geen zin heeft. Want als ik zeg, dat dit instinkt gelijk heeft, dan beteekent dat alleen maar, dat ik van dezelfde meening ben; iemand anders zal het dan onjuist noemen. Een werkelijk objektieve beteekenis heeft het slechts als wij zeggen dat het instinkt der massa's doorgaans juist uitdrukt wat voor hen op grond van de toestand van hun klasse noodig is. Natuurlijk niet in absoluten zin. Want het bewustzijn blijft bij de snelle ontwikkeling der materiëele omstandigheden altijd achter; het bewustzijn wordt niet enkel door de toestand van het oogenblik, maar ook door de herinnering aan de vroegere toestand bepaald; daarom heeft de geest tijd noodig, om aan het door de nieuwe werkelijkheid gebodene te gehoorzamen, onbeïnvloed door de traditie.

Hier is een der oorzaken gegeven voor konflikten tusschen de theoretikus en de massa. De Marxistische theoretikus onderzoekt verstandelijk de klasseverhoudingen en hun gevolgen, zonder daarbij op de belemmerende traditie te letten, die hij juist wil overwinnen en op zij zetten. Inzooverre is het recht, het gelijk aan zijn zijde. Maar niet geheel; want hij ziet vaak de nieuwe tendenzen reeds scherp met de eruit voortvloeiende nieuwe nooden, terwijl ze nog eerst tendenzen in de over het algemeen nog oude werkelijkheid zijn. Zoo bijv. als hij als verkondiger van de klassenstrijd in nog sterk kleinburgerlijke verhoudingen optreedt. Als zich dan het instinkt der arbeiders-massa's tegen hem keert, dan laat hij zich daardoor niet van de wijs brengen, en schimpt daarom nog niet op de domheid der massa. Hij weet dat die massa inzooverre gelijk heeft dat ze uit de eigen levenservaring alleen nog niet anders handelen en denken kan; maar hij weet ook, dat hijzelf ook gelijk heeft, inzooverre *hij de toekomsc vertegenwoordigt*, de richting waarin de massa's met hun gedachten en gevoelens zich steeds meer zullen bewegen. Zóó stond de groep Kommunisten om Marx en Engels tegenover het proletariaat; zóó staan ook thans vaak de Marxistische theoretici tegenover de nog veelal in kleinburgerlijke, revisionistische of nationalistische zienswijze bevangen arbeidersmassa's — zooals bijv. de door Kautsky aangehaalde Tsjechische (Boheemsche) separatisten (of de ons wel bekende Hollandsche reformisten). **Het eenige dat ze dan noodig hebben is de onbeperkte mogelijkheid tot Marxistische propaganda,** die den arbeiders het essentiëele (wezenlijke) van hun oogenblikkelijke levensomstandigheden scherp doet zien.

Een geheel ander soort konflikten komt nu en dan voor in een hoog ontwikkelde arbeidersbeweging, wanneer de massa's reeds sterk klassebewust zijn. De grootere machtspositie der politieke partij schijnt dan de gelegenheid te bieden, door het gebruik maken van bizondere politieke omstandigheden oogenblikkelijke voordeelen te behalen, en vaak genoeg moet dan het instinkt der massa de leiders en politici van dergelijke experimenten op het gebied van kompromissen afhouden, of ze achteraf afkeuren, zooals in Duitschland bij de herstemmingstaktiek in dit jaar tegenover de liberalen. Dan wordt weer het theoretische inzicht gesteld tegenover de «domheid der massa» — ten onrechte, want theoretici zijn er aan beide kant. Terwijl echter den politici, die zich jaar in jaar uit met de bizonderheden der parlementaire twisten en groepeeringen bezig houden, slechts al te licht achter de strijd der partijen de blik op de scherpe klassetegenstelling verloren gaat, leeft in de massa's door de praktijk van hun leven en van hun arbeid elken dag steviger ingehamerd, een klaar bewustzijn van de alles beheerschende klassenstrijd tusschen bourgeoisie en proletariaat. Dit bewustzijn is niet voldoende, om in elke politieke kwestie het juiste antwoord te vinden; maar in het algemeen, in de groote gewichtige kwesties van taktiek toont het de juiste weg. Want hel doel van onze politiek is **gericht op de massa's** niet om hun kleine voordeelen te verschaffen door anderer wijsheid, maar om de massa's politiek bewust te maken en ze te organiseeren tegen de bourgeoisie; daarom hebben slechts die akties waarde, die met het klassebewustzijn der massa's overeenstemmen en door hen begrepen worden. In dezen zin is het «instinkt» van de klassebewuste massa in de groote politieke kwesties de beste gids.

Kautsky verwondert er zich over, dat wij dit instinkt niet alleen bij proletarische, maar ook bij burgerlijke massa's erkennen. Maar het is duidelijk, dat een instinktief voelen van de eigen klassebelangen aan elke uitgesproken klasse eigen is. De politieke geschiedenis geeft tal van voorbeelden, hoe het instinktieve klassengevoel van de bourgeoisie haar leiders en politici met hun ideologische leuzen in de steek liet. Als wij de revisionistische illusies afwijzen, berust dit vooral op de overtuiging, dat niet de schoonklinkende frasen der liberalen leiders, maar het brutale burgerlijke klassegevoel van de massa's in de burgerlijke politiek toonaangevend is.

Maar zoodra het niet meer gaat om de beoordeeling van pariij- of partijbestuursbesluiten, maar om de politieke akties der massa zelve, dan krijgt de vraag, of het instinkt, d.w.z. het onmiddelijke klassebewustzijn de massa's in de goede richting voert, nog een heel andere beteekenis. En al mag de theoreticus of de partijleider eens eens keer teleurgesteld zijn, en een ander keer verschrikt staan, omdat ze tegen zijn aanmaning in losbarst, hier geldt als regel, *dat de daad zelf de juistheid van de daad bewijst*. Want voorwaarde voor zulke akties is hun algemeenheid, hun massaalheid, en *zijn* ze algemeen, dan kunnen ze geen schipbreuk lijden, al bereiken ze ook in eerste aanloop het doel niet; deze aktie lijdt alleen dan schipbreuk, als het geen massale aktie wordt. Wie is pedant genoeg, het den Parijschen revolutionairen van Februari 1848 *(Februari-revolutie)* ten laste te willen leggen, dat ze niet een andere tijd zijn losgebarsten? Ze hebben overwonnen, en zoodoende de juistheid van hun optreden bewezen.

Natuurlijk kunnen er ook nederlagen voorkomen. Als een klasse nog zwak is en in haar eerste opkomsl, dan zal ze met haar aktie natuurlijk het onderspit delven tegenover de grootere massa van de vijandelijke klasse, zooals het Parijsche proletariaat in Juni 1848 (het eind der Februari-revolutie) en in Mei 1871 (het eind der

Kommune). Maar ook dan zal geen Sociaaldemokraat beweren, dat hun instinkt deze arbeiders misleid heeft en dat ze naar wijzer raad hadden moeten luisteren: ze *moesten* strijden, óók met de kans op de nederlaag. Maar hoe meer de proletarische klasse de meerderheid vormt der bevolking, des te meer verdwijnt de mogelijkheid van zulke nederlagen. Zeker, ook thans is niet elk willekeurig moment geschikt tot aktie; maar de kwestie of het uur daar is, is een andere dan de kwestie of de massa's dan met hun geheele kolossale getal znllen losbarsten. Voor kleine, leidende groepen of personen zal het een moeilijke vraag blijven, met behulp hunner wetenschap te weten te komen, of de tijd tot aktie daar is; maar voor de massa's zelf geldt: als hun instinkt hun tot aktie prikkelt, is de tijd daar.

Liberale ideologen mogen van uit de hoogte hunner geleerdheid op het instinkt der massa's laag neerzien. Marxistische theoretici die weten, hoe de klassenverhoudingen de inzichten bepalen, erkennen in dit instinkt, in dit klasse-gevoel de groote macht, die voortkomend uit de ekonomische toestand van het proletariaat, de massa's in de groote maatschappelijke strijd vooruit drijft en leidt. A. P.

Uit den A. N. D. B.

De polemiek tusschen Kolthek [1]) en Henri Polak geeft ons aanleiding om mede in verband met de zaak Asser hun theorieën aan deze zaak te toetsen.

Aan den eenen kant hoort men dan de bewering van den vertegenwoordiger der achterlijke en in financieel weerstandsvermogen zwakke vakbeweging dat sterke weerstandskassen geen zin hebben. Aan den anderen kant verdedigt Henri Polak als vertegenwoordiger van een bij uitstek financieel krachtige organisatie als het beste en het meest doeltreffende middel een enorme weerstandskas. Men zal straks aan de hand van het laatste conflict tusschen de firma Asser en de A. N. D. B. de onjuistheid van deze eenzijdige beweringen van deze beide vakvereenigingsleiders die aan den eenen kant zooals Kolthek te weinig socialistisch organisatie vermogen bezit om zijn volgelingen die groote opofferings gezindheid bij te brengen noodig tot het vormen van een goed ingerichte organisatie met een sterke weerstandskas waartoe zij alleen zijn te brengen indien zij de noodzakelijkheid daarvan in den economischen strijd erkennen en weten, geleerd door de ervaring en belicht door de S. D. theorie.

En waarvan wij weten dat het *niet* het eenige hulpmiddel is, maar dat het nog altijd een wapen en een zeer krachtig wapen is dat in alle gevallen en in Nederland met zijn vele kleine patroons die dus minder uithoudingsvermogen hebben uitstekende diensten kan bewijzen. Maar en hier gaat het o.i. om is een sterke weerstandskas op zich zelve reeds voldoende? Is het niet mogelijk dat men zich trots deze kracht toch achteruit laat dringen en zelfs zoodanig, dat men niet eens voor de medezeggenschap in de arbeidsvoorwaarden dorst op te komen. Dit moet hier in het geval met de A. N. D. B. tegenover de firma Asser volkomen toestemmend beantwoord.

Wat was hier de zaak. De firma liet wanneer zij nieuw soort werk ging maken eenige bestuurders bij haar komen, liet hun dan de te bewerken grondstof zien en voegde er dan steeds bij ik betaal daarvoor dit loon, wat jullie ook daartegen in zullen brengen geeft niets, ik betaal dat en daarmede konden de vakvereenigingsbestuurders heengaan, om daar verder in te berusten. Hiermede heeft de A. N. D. B. het eerste beginsel van de vakvereeniging door haar gebrek aan strijdgeest moeten laten vallen tegenover een krachtige firma als Asser is. Het gevolg bleef dan ook niet uit, steeds brutaler werd zij tot dat zij het bekende ultimatum stelde waarin zij dreigde indien zij binnen 24 uur geen toestemming kreeg om de loonen van een gedeelte der werklieden te verlagen, haar geheele bedrijf stop te zetten. Wat zij zoo men weet dan ook deed.

Hier dus ziet men dat een kapitaal-krachtige firma de dubbeltjes van den A. N. D. B. dorst te trotseeren omdat zij door de slappe houding der organisatie zich al te machtig waande. Gelukkig ging de A. N. D. B. op dit ultimatum dat werkelijk een klap in het gezicht was niet terug. Zij moest wel de handschoen haar toe geworpen opnemen; het einde was anders niet te overzien geweest — voor haar kracht als strijdorganisatie. Maar wij durven hier de veronderstelling wagen, dat had men steeds tegenover deze firma met meer strijdgeest gestaan, dit conflict waardoor ongeveer 500 man eenige dagen op straat zijn gesmeten zonder dat deze firma op de gewone wijze onderhandeling over deze zaak met de organisatie had aangeknoopt had niet voor kunnen komen.

Behalve echter deze loonderving door de uitsluiting zelve ontstaan kan als verlies geboekt worden een loonafslag van 15% voor de roosjesslijpers alhoewel deze firma 20% loonsvermindering heeft geëischt.

Het vallen laten van deze 5 pct. beteekent voor een dergelijke firma, welke gewoon was haar loonen zelve vast te stellen en waaraan de organisatie uitsluitend haar sanctie kon verleenen, al een voorname concessie, welke haar werd afgedwongen door den A. N. D. B. ondanks haar zelve. De strijd heeft hier dus de loonsvermindering 5 pct. gereduceerd. Iets wat al als een heele winst wordt voorgesteld. Wat het naar onze meening niet is. Integendeel, wij beschouwen dit geheele conflict een gevolg van al te slappe houding die men steeds tegenover deze firma heeft aangenomen en waardoor men een minder groote nederlaag als een overwinning durft voorstellen. Vermoedelijk heeft de firma toegegeven omdat zij het eens op een dergelijke manier probeerende weer uit dit geheele conflict wilde zwemmen en zich op deze manier van de zaak kon afmaken. Zij had er niet op gerekend, dat de A. N. D. B. dit conflict aandurfde. Maar zooals gezegd, de organisatie *moest* deze strijd wel aan.

Maar, en dit is o. i. een voornaam punt, de leiding der organisatie trekt uit deze strijd de conclusie dat in deze 5 pct. de erkenning ligt opgesloten van haar medezeggenschap in de arbeidsvoorwaarden bij de firma. Wil dit echter juist zijn, dan moet er in de geheele organisatie een betere, een meer socialistische geest komen, waarmede men ook een krachtige firma durft te weerstaan, geholpen dit aan de richting Kolthek, door zijn sterke weerstandskas.

Uit deze strijd leert men dan ook volkomen hoe een sterke organisatie gehavend en verminkt uit den strijd kan komen wanneer men te voorzichtig, te nuchter is. Wanneer men uit nuchterheid niet direct voor zijn principes durft opkomen, een gebrek waaraan over het algemeen het revisionisme nog al lijdt, dan — hier blijkt het al weer duidelijk — is het verlies aan de kant der arbeiders. M. K.

1) Het is gebleken dat Kolthek het artikel hier bedoeld niet heeft geschreven. Dit veranderde niets aan de zaak, het is hier een richting in de arbeidersbeweging die bestaat.

Uit het Zuiden.

De Volkstribuun bevat een verslag van meer dan een kolom over onze vergadering te Maastricht. Een verslag! Nu ja. Als men een zoo verkeerd mogelijke voorstelling een verslag wil noemen. Inderdaad, wij bestrijden ook de S. D. A. P., omdat we meenen, dat deze partij den strijd voor 't socialisme vaak niet, vaak verkeerd voert. Wij meenen, dat het kapitalisme anders, beter moet worden bestreden, op de wijze zooals de S. D. A. P. dit zelve vaak vroeger deed, op de wijze, zooals onze Duitsche strijdmakkers dat gewoonlijk doen.

De Volkstribuun meent, dat 't zoo goed gaat zooals alle revisionisten dit meenen. Daarmede cijfert ge de tweede groote strooming in de arbeidsbeweging, de Marxistische niet weg, noch weerlegt ge ze.

Gij meent dat de strijdende, de den klassenstrijd strijdende havenarbeiders niet moeten worden gesteund. 't Is een standpunt, maar naar onze meening geen socialistisch standpunt. Wij steunen *den klassenstrijd* steeds, ook al hebben we eenige aanmerking misschien op de leiding.

Gij vindt 't goed, dat Troelstra 't vrije woord weigert op de openbare vergadering. 't Is een standpunt, maar niet socialistisch. Wij socialisten strijden steeds en overal voor het vrije woord.

Gij hebt geen bezwaar, als de Kamerfractie weigert te confereeren met den door zijn vakbond aangewezen bestuurder De Visser, die lid is der S. D. P. En als Regout weigert te confereeren met het bestuur der vakvereeniging, wat dan?

Gij schijnt geen bezwaar te hebben, dat leden der S. D. A. P. bezoekers trachten terug te houden van onze vergadering. En als Heeroom 't doet!

Gij hebt geen duurte-beweging noodig, niet waar! In Maastricht wordt alles niet duurder, is 't wel? En daar heeft 't kapitalisme geen schuld aan! Verscheidene onzer vergaderingen zijn zeer wel geslaagd, ondanks S. D. A. P. en N. V. V. op elke wijze deze actie tegenwerkten. Gij zijt *zoo verstandig* geweest, u niet tegen de duurte te verzetten.

Gij verwijt ons, dat wij 't petitionnement der S. D. A. P. niet hebben gesteund. Onze leden hebben 't geteekend. Maar overigens wenschen wij den kiesrechtstrijd op andere wijze te voeren dan gij. Lees in onze brochures hoe wij 't willen. Gij wilt den kiesrechtstrijd niet voeren als arbeidersstrijd, maar steunen op vrijzinnigen. Ge zult bedrogen uitkomen.

Gij wilt de eenheid, waar mogelijk, in den klassenstrijd niet. Wij achten ze onontbeerlijk voor de komst van 't socialisme.

Maar over 't socialisme maakt gij u niet druk. 't Zijn slechts de hervormingen, die ook wij willen, waarom gij u warm maakt, die voor u doel zijn, in plaats middel.

Er is tusschen ons en u een groot verschil. Gij zijt revisionisten, wij zijn sociaal-democraten, Marxisten, die den onverzoenlijken strijd tegen het kapitalisme in zijn vollen omvang wenschen te voeren. Daarom strijden wij ook tegen u, omdat gij de arbeiders van den zekeren, den juisten, den snelsten weg tot hun bevrijdig afhoudt.

Maastrichtsche arbeiders, strijdt mee! C.

Bond van Huispersoneel.

8 September hield de bond van Huispersoneel zijn buitengewoon congres met als belangrijk punt op de agenda, reorganisatie.

Door de jarenlange ervaring is men uit het isolement van uitsluitend interne dienstboden, waarin die bond door zijn organisatievorm verkeerde, getreden; heeft men de deur wijder opengezet voor het *geheele* huispersoneel.

Die groep van kranige arbeidsters, zagen haar vurig verlangon, een flinke organisatie onder haar bedrijf, niet verwezenlijken. Nu heeft men echter mogelijk gemaakt dat in dit bedrijf *die* arbeidsters zich kunnen organiseeren waaronder organisatie nog geheel vreemd is; die vrouwen uit het proletariaat welke het gevoeligst door het kapitalisme getrapt worden, die gebukt gaan onder de weldadigheid van haar mevrouwen, de werksters n.l.

De bond van huispersoneel. welke voorheen den naam van Dienstbodenbond droeg, heeft door dit besluit meer levensvatbaarheid gekregen; men heeft begrepen dat een bond van enkel dienstboden, bijna niet anders kan blijven dan een propagandaclubje.

De levendige discussies op dit congres gaven ons nu het vast vertrouwen, dat er in den naasten toekomst een flinke organisatie zal komen onder. het huispersoneel.

Wij wenschen die bond van harte succes.

Elk arbeidster kenne haar plicht en haar belang. M. J. V.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam. Donderdag a.s. belegt onze afdeeling een openbare vergadering voor lotelingen in samenwerking met De Zaaier over De Bloedwet. Ze wordt gehouden in d'Geelvinck.

Groningen. De provinciale betooging voor A. K., waaraan (deze maal zonder benepen tegenwerking van de kant der S.D.A P.) onze afdeeling deelnam, was druk bezocht (een 3000tal betoogers). Onze leden liepen op een enkele uitzondering na, allen in de optocht, welke vóór de betooging werd gehouden.

Onze colporteurs verkochten voor ruim 9 gld. van onze lectuur. De vorige Zondag was op de provinciale betooging in Assen voor een bedrag van 5 gld. verkocht.

Rotterdam. Op onze h.h. vergadering van Dinsdag werden als afgevaardigde naar de Roode Dinsdag, Koeten en Nagel gekozen.

Het verslag van de penningmeester werd goedgekeurd, terwijl enkele leden zich opgaven tot vorming van een debatingclub.

De leden die eenigszins kunnen, zijn verplicht om op Roode Dinsdag aanwezig te zijn.

Laten zij nu eens zorgen, dat onze afd. flink vertegenwoordigd is.

Twenthe. Van hier gaan van ons denkelijk 9 partijgenooten en geestverwanten naar Den R. Dinsdag.

Op de provinciale vergadering voor Anarchisme te Deventer Zondag 1 Sept: werd door ons voor 't eerst met onze kranten en brochure's in deze plaats gewerkt. Ook verspreidden we een groot aantal oude Tribune's.

Voor debat gaf Doornbusch zich op, het debat zou echter op een andere dag worden voortgezet, daar er nu geen tijd voor was.

Nu werd echter door Meulenbelt namens vele Almelosche kameraden de volgende motie gesteld.

Namens vele Almelosche kameraden stellen we de organiseerders van de meeting voor, **niet** op de debatvergadering met Doornbusch (S. D. Per) van Almeloo in te gaan.

De redenen hier toe zijn de volgende: 't Is te Almeloo *herhaaldelijk gebeurd*, dat er 'n spreker optrad met verschillenke onderwerpen waarin hij op 'n magnifieke wijze de belangen der arbeiders verdedigde zonder 'n enkele partij aan te vallen.

Telkens kwam Doornbusch in debat, alleen met het doel om de S. D. P. aan te bevelen.

Hij raakte met geen woord aan, het geen de spreker had gezegd. 't Liet hem volkomen koud *wat* de spreker had gezegd, als hij maar de S. D. P. in de hoogte kon steken, met deze feiten voor oogen, raden bovenstaande kameraden u sterk aan, **niet** op de debatvergadering in te gaan, daar er voor de propaganda niets voor te verwachten *is*.

N.B. De Vrije Soc: ver: te Almeloo nam reeds het besluit om Doornbusch niet weer op 'n dergelijke wijze aan het woord te laten.

Nadat Doornbusch hierop even 't woord had gehad, lichtte Meulenbelt zijn motie toe, en stelde de vergadering voor niet op de debatvergadering met Doornbusch in te gaan.

De vergadering liet verder aan de besturen over, hoe te handelen. We kunnen echter direct nog niet aannemen, dat de Deventer arbeiders in deze de S. D. A. P. zullen opvolgen, n.l. door het smoren van 't vrije woord. De Almelosche Vrije Socialisten, hebben dit reeds gedaan, door het, door hen genomen besluit.

We zullen echter afwachten, of ze werkelijk hun besluit zullen handhaven. Intusschen zal het goed zijn, in Deventer de propaganda voort te zetten, want zooals overal, is ze hier ook hard noodig.

Correspondentie: v. B. Volgende week. — A. L. idem.

Advertentiën

DE LACHENDE DERDE

VERSCHIJNT OP **ROODEN DINSDAG** EN IS OP HET MEETINGTERREIN BIJ ALLE COLPORTEURS VERKRIJGBAAR EN VERDER AAN DE BEKENDE ADRESSEN.